

教育部 2007年
原住民族語文學創作獎(作)(品)(集)

賽德克語
得獎作品

Seediq

Mlawa quyux

Seediq mntena gaya asi ka meyah kana, ini hkerui ani ima. Seediq ge egu riyung gaya ma pusu gaya. Ma knki ngal alang asi ka smkagul kingal rudan musa alang Paran msseli hiya rdrudan. Kiya ge asi ka mkela dmudul smmesun gaya seediq. Plaale han, seediq tnalang smkagul kingal seediq, rngagal na: “Usa ma plaani kana seediq alang, ma rngagi, rmabang qnnaqah kuxul nami ge bsiyaq ini quyux ka karac di. Lmngelung nami, mhuwa bale egu ka knpahan ta di mesa.” Kana rima alang mntena gaya seediq, meyah msseli kndalax alang Mhebu, Gungu, Bwaarung, Paran ma Tongan meyah msseli alang Paran.

Alang Tongan snkagul Utun Paras, heya ge swai rseno biciq pai na Iwan Lawa. Niqan duma seediq mtluhe mkela gaya, ani si kana rdrudan mneyah Paran, wada krkiyan ma wada musa psliपाq seediq Mktina (Bunun), ciida Utun Paras laqi ba maxal rima knkawas na.

Rmengo ka kingal seediq: “Ape, mhuwa ta di? Ape ge swai na bubu na Iwan Lawa, Ape Kubuy ngayan na. Mkela su gaya ka isu, usa tgusai tikuh lqlaqi ta” mesa. Ma teru dheya musa; kingal ge Iyung Tanah, kingal ge bubu na Iwan Lawa, ma kingal ge Iwan

Lawa naq.”

Iwan Lawa ka qlliyun daha yayung, uka Iwan Lawa han, bubu na Iwan Lawa qllyun daha yayung. Seediq pneeyah Mhebu ge mege kingal rodux, ma seediq pneeyah Gungu duri mege kingal rodux, smiling ka pai rudan na Iwan Lawa, “hmuwa su lux madis daha rodux? ma asi nlelu musa hmaduc yayung hiya ka rodux”, mesa ka pai kiya. Ado ka rodux kiya ge nadis seediq ddooyun daha smmesun, kiya ini daha pniqi sapah. Hmuwa lux ini pniqi sapah ka rodux nadis seediq? Ado ini tabu rodux ka ita seediq mntena gaya, asi ka seediq icil madis tnbungan daha rodux, egu nadis daha meyah smmesun gaya mlawa quyux.

Spatis daha kana nadis daha ma madis gamil “kedang” duri. Gidi ma tingtang sbekuy daha hginuk rodux ka gidi nadis daha, ma sbekuy daha papak rodux ka tingtang ma sbekuy daha ngungu rodux duri. Maanu kesun daha “kedang”? “Kedang” ge sudu. Wada mnegu musa smnesun yayung ka Iwan Lawa di, kiya klaun na kana gaya rudan di. Kiya mesa ka kingal seediq: “Iwan, usa mlawa quyux.” Seediq kiya ka mnusa yayung ma bkeyung na ki ngal eruc qhuni hiya ka rodux.

Slliun daha yayung hiya kana qhuni ma tlong bobo qhuni sneli daha ssiyo yayung hiya ka seediq mlawa quyux. Knkingal seediq dmooyi bnkeyan waso qhuni hmneru naq yayung hiya.

Sgutu daha hiya ka qhuni ma waso qhuni bnkeyan daha. Mhedu mlawa quyux de, ngalun daha ka qraqin miric sbubung daha qmuyux.

Hndure hari dungan, Iwan Lawa mnusa smiling sinhu (JP) Sapah Thmukuwan nami, mesa ka Iwan: “Mpsnegul ku gaya Kristo (JP)” kesun na: “spue ta gaya seediq ma gaya Kristo musa mlawa quyux. Kiya ka musa smiling dendosi (JP) Pawan Tado ka Iwan Lawa, “ima ba ngayan na kingal see

diq mlawa Tama Baro qmuyux,” “Eliya” mesa ka Pawan Tado.

Kiya ka wada ka seediq mmaha mlawa quyux, mddooyi baga, mheyu cceka ka bubu na Iwan Lawa. Iwan Lawa ka plaale smdiyan Watan Paras ma Pawan Ibuq, kiya ka musa cceka yayung ka dheya, pqlliun daha yayung ka rodux, ma tberih bukuy msnegul mkkesa yayung, wada naq qluli ka rodux, ini daha sai smdurak mangal. Iwan Lawa ka ngalun Watan Paras, desun na dheran mdengu ka heya. Heya ge dadan na Iwan Lawa. Laxan daha siyo yayung hiya ka lukus daha, musa sapah ka Iwan Lawa ma priyux lukus mdengu, ma musa dmayo smmalu Sapah Thmkuwan di ma, dehuk ba kesun daha Pancing hiya di ma qmuyux ka karac di.

祈 雨

所有相同傳統禮俗的賽德克人都要參加，不禁止任何人參與。賽德克族人擁有多數傳統禮俗和禮規，而且每一部落都要派出一位前輩前去霧社與霧社老前輩會合，那就是只有老人懂得帶領舉行傳統禮俗儀式者。首先本部落人派一位參加，他們對他說：「去吧！召集所有部落的人對他們說，我們內心最憂心的是長久以來未下雨，我們的農作物怎麼辦呢？」所有來自五個相同禮俗部落如來自Gungu、Bwaarung、Pararn和南豐村Tongan等代表聚集於霧社。

Tongan部落派出Watan Paras代表出席，他是Iwan Lawa媽媽的弟弟，有些人習於懂得傳統禮俗，但是所有來自於霧社的前輩們，曾經被騙到布農部落

Temi Nawi 曾瑞琳

政治大學民族學系兼任講師
原鄉為南投縣仁愛鄉清流部落

而被暗殺，那時候Watan Paras才十五歲的青少年。

有一人對Ape說，我們怎麼辦？Ape是Iwan Lawa媽媽的妹妹，她的名字叫Ape Kubuy。「你很懂得傳統禮俗，去教導一點我們的孩子們。」他們有三位去：一位是Iwan Tanah、一位是Iwan Lawa的媽媽、另一位是Iwan Lawa自己。

他們把Iwan Lawa游進河中之前，他們曾把Iwan Lawa的媽媽游進河中。來自Mhebu的人送一隻雞，來自於Gungu也帶來一隻雞。Iwan Lawa的老婆問，為什麼你帶二隻雞來？立刻快把雞送到河那裡，因為那些雞是別人帶來當祭品，不能留在家。為什麼不能把別人帶來的雞留在家？因為我們不養雞，而全部是別人帶來的。舉行祈雨儀式時，他們帶很多雞當祭品。

他們把帶來的東西紀錄，他們帶「kedang」是萆苳草根，也帶項鍊和鈴鐺；項鍊綁在腰部，鈴鐺綁在雞的尾巴上。什麼叫「kedang」？是一種草本植物。Iwan Lawa曾多次到河流舉行祈雨儀式，所以她很懂所有的傳統禮俗，所以有一人說：「Iwan，去求雨吧！」就是那一個人到河那邊把雞隻綁在木柱上。

聚集他們在河那兒的木頭上，他們就坐在河邊收集的木頭上，他們在那兒堆積樹和捆綁的樹葉，當他們完成祈求雨之後，他們把山羊的皮衣拿出來遮雨。

近來，Iwan Lawa曾去詢問教會的神父，Iwan Lawa說：「我想把賽德克人的傳統禮俗和基督的禮俗合起來舉行。」所以她去問傳道員，關於向天父求降雨的那位的名字，Pawan Tado說是「厄利亞」。

所以祈雨的人去了，他們牽著手，站在中間的是Iwan Lawa的媽媽、Iwan Lawa最先找到Watan Paras和Pawan Ibuq。他們到河中，他們把雞流進河中，而且往後退。跟隨著在河中行走。雞自行流去，他們不去追捕。Iwan Lawa被Watan Paras抓，把她帶到乾地上。Watan Paras是Iwan Lawa的親戚，他們把濕的衣服丟在河流那兒，Iwan Lawa回家換衣服之後再去幫忙建造教堂，她剛到Pancing教堂下面時，天就下雨了。

